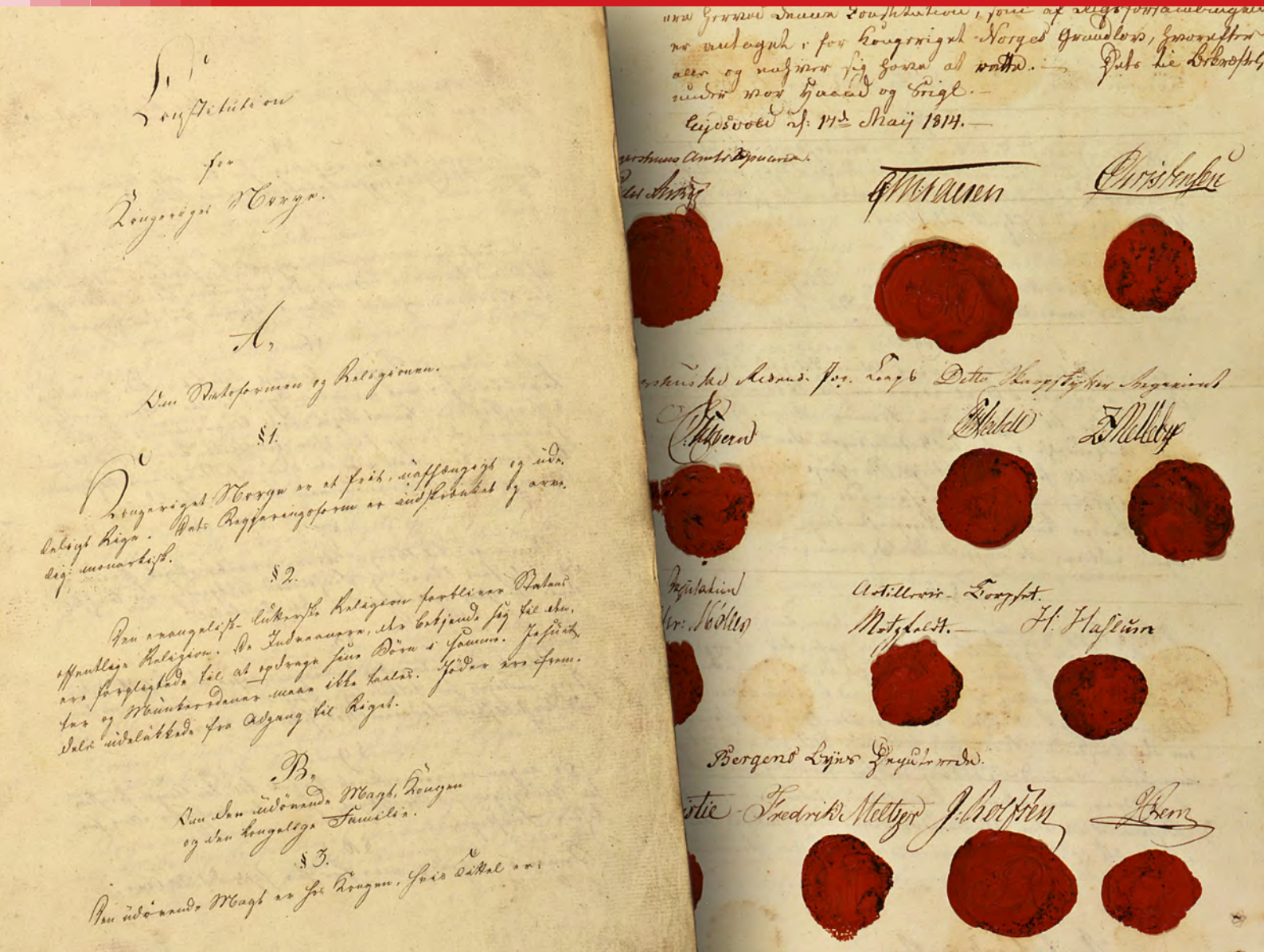

Forskningsatsingen Grunnlovsjubileet 2014

Sluttrapport 2010–2014

Grunnlovsjubileet 2014 – GRUNNLOV

Forskningsatsingen Grunnlovsjubileet 2014

Sluttrapport 2010–2014

© Norges forskningsråd 2016

Norges forskningsråd
Drammensveien 288
Postboks 564
NO-1327 Lysaker
Telefon: 22 03 70 00
Telefaks: 22 03 70 01
bibliotek@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no/

Publikasjonen kan bestilles via internett:
www.forskningsradet.no/publikasjoner

eller grønt nummer telefaks: 800 83 001

Oslo, mars 2016
ISBN 978-82-12-03466-2 (pdf)

Innholdsfortegnelse

Forskningssatsingen Grunnlovsjubileet 2014	1
Innholdsfortegnelse	3
Forord	4
Innledning.....	5
Økonomi.....	5
Aktiviteter.....	6
Viktigste aktiviteter i satsingsperioden	6
Administrasjon	7
Resultater.....	7
Høydepunkter og funn.....	7
Samlet vurdering og utfordringer framover	8
Samlet vurdering av framdrift, måloppnåelse og nytte	8
Vedlegg	9

Forord

Kunnskapsdepartementet ga i tildelingsbrev for 2010 Forskningsrådet i oppdrag å sette i gang en fireårig forskningssatsning innenfor en ramme av inntil 40 mill. kroner i forbindelse med grunnlovsjubileet 2014. Forskningssatsningen skulle bidra til å belyse viktige problemstillinger knyttet til konstitusjonen og folkestyret. Både jubileet og forskningen skulle styrke norske forskningsmiljøer og få frem Norges rolle som drivkraft i utviklingen av demokrati og rettsstatsprinsipper.

Grunnlovssatsingen har ført til en vesentlig styrking av de norske rettshistoriske miljøene og til et tettere samarbeid mellom disse og historikermiljøene, både i Norge og i Norden. Forskergruppene har også fått internasjonalt nedslag gjennom seminarer og internasjonale publikasjoner. I tillegg har grunnlovssatsingen gjennom utstrakt formidlingsvirksomhet bidratt til å styrke kunnskapsgrunnlaget for 200-års jubileet.

Innledning

Navn på programmet: Grunnlovsjubileet 2014 (GRUNNLOV)

Forskingssatsingen hovedmål:

Målet for satsningen var å bidra til å belyse viktige problemstillinger knyttet til konstitusjonen og folkestyret historisk, i nåtid og framover. Med utgangspunkt i den norske grunnloven skulle den nå fram til overgripende og prinsipielle framstillinger av og teser om det norske demokratiets form sammenlignet med andre tiders og andre staters demokratiske ordninger, hvorfor det har blitt nettopp slik i Norge, hvor langt demokratiet har strukket seg, hvilke de overgripende demokratiske spørsmålene har vært til ulike tider og hvordan de eventuelt har blitt løst, hvordan globaliseringen – og spesielt europeiseringen – har påvirket det norske demokratiet og hvilke spesielle demokratiske utfordringer samfunnet i dag står overfor.

Det var også et mål at forskningen skulle påvirke hvilke problemstillinger som ble sentrale under feiringen av Grunnlovsjubileet. Satsingen skulle samtidig styrke norske forskningsmiljøer internasjonalt i forhold til forskning knyttet til Norges rolle i utviklingen av demokrati og rettsstatsprinsipper.

Virkeperiode: 1.1.2010-31.12.2015

Forskerkomité:

- Professor Ola Mestad, Senter for europarett og Avdeling for petroleums- og energirett, Universitetet i Oslo, leder
- Professor Astri Andresen, Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap, Universitetet i Bergen, nestleder
- Forsker dr. art. Helge Jordheim, Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk, Universitetet i Oslo
- Seniorforsker Helene Sjursen, ARENA, Universitetet i Oslo
- Professor Bo Stråth, Finnish Academy Distinguished Chair in Nordic, European and World History, University of Helsinki

Økonomi

Programmets finansieringskilder: Kunnskapsdepartementet – generelle midler

Totalt disponibelt budsjett: 40 mill. kroner

Totalt forbruk pr. mars 2016: kr. 37 852 651

Aktiviteter

Viktigste aktiviteter i satsingsperioden

Forskningskomiteen første initiativ var å invitere forskningsmiljøene til en konferanse våren 2010 for å få innspill til utformingen av grunnlovssatsingen. De ideer og perspektiver som her ble framsatt ble fanget opp i komiteens fagnotat og i utlysingen som fant sted høsten 2010.

Etter utvelgelse av de åtte hovedprosjektene, arrangerte forskningsrådet faglige samlinger hvert år i prosjektperioden. I tillegg støttet forskningskomiteen økonomisk flere seminarer og konferanser i regi av prosjektene og andre forskningsmiljøer, og arrangerte en stor avslutningskonferanse i januar i jubileumsåret.

Forskningskomiteen ønsket å sette diskusjonen om Grunnloven inn i en videre ramme enn den nasjonale historiske. De fem "1814 forelesningene" var et samarbeid mellom Forskningsrådet, vertsuniversiteter og Fritt ord hvor sentrale internasjonale forskere og samfunnsdebattanter med bakgrunn i historie, politisk filosofi og rettsvitenskap, var invitert til å reflektere over begrepet frihet. Forelesningene ble holdt i 2012, 2013 og i 2014.

Forskningskomiteens siste initiativ var et internasjonalt seminar om den norske grunnlovens innflytelse, høsten 2015.

Kommunikasjons og formidlingstiltak:

- Diverse samarbeid med Stortingets hovedkomite for jubileet, og med UD
- Konferanser og seminarer gjennom hele perioden, både i Norge og i utlandet
- 1814-forelesningene
- Konfrontasjonsmøter, høsten 2013
- Stor avslutningskonferanse i Operaen 10. januar 2014
- Samarbeid med NRK og Eidsvoll 1814 om TV-sending i 2014
- Elektronisk nyhetsbrev gjennom hele perioden
- Spesialnummer av bladet Forsking og Nysgjerrigper i 2014
- Internasjonalt seminar om den norske grunnlovens innflytelse, høsten 2015.

Se vedlegg 1 for nærmere omtale av formidlingsaktivitetene og 1814 forelesningene.

Nøkkeltall, aktiviteter

Antall prosjekter: 8 prosjekter av typen prosjektstøtte. I tillegg er det bevilget støtte til 29 ulike tiltak som arrangementer, publisering og andre formidlingstiltak

Antall dr.grads.stipendiater: Ikke aktuelt

Antall postdoktorstipendiater: Ikke aktuelt

Administrasjon

Administrative kostnader pr mars 2016:

Drift, søknadsbehandling: kr. 2 160 000

Intern administrasjon: kr. 1 402 500

Kommunikasjon: kr. 2 232 594

Resultater

Høydepunkter og funn

Det foreligger vitenskapelige publikasjoner fra alle forskningsprosjektene, se vedlegg 2. Her trekkes fram resultater fra fire av prosjektene.

Prosjektet "Nye perspektiver på grunnlovshistorien" med prosjektleder og hovedredaktør Dag Michalsen, Juridisk fakultet, Universitetet i Oslo, har stått sentralt i grunnlovssatsingen. Mer enn 70 forskere har bidratt til en bokserie på seks bøker som samlet kan sies å presentere en ny forfatningshistorie i vid forstand, om forholdet mellom forfatningsrett, politikk, samfunn og historie. Flertallet av forfatterne har faglig bakgrunn i rettsvitenskap og historie, men i tillegg er statsvitenskap, sosiologi, filosofi, teologi, filologi og teatervitenskap representert. Verket er omfattende med mange innfallsvinkler på Grunnloven, men følgende kan særlig nevnes: Forholdet mellom statsrett og politikk, rettsgrunnlaget for innkalling av Riksforsamlingen i 1814, Grunnloven og forfatningskampene i 1880-årene og forholdet mellom Grunnloven og demokratiet. Et overordnet perspektiv var å integrere internasjonale kontekster, et annet å tematisere de metodiske utfordringene som denne mer sammensatte 1814 forskningen innebar. Bøkene har etter hvert som de ble publisert, blitt gjenstand for faglig oppmerksomhet og diskusjon og således bidratt til å styrke kunnskapsdimensjonen ved jubileumsfeiringen.

1814-grunnloven - historisk virkning og sosial forankring har vært et stort prosjekt ved Institutt for arkeologi, konservering og historie ved Universitet i Oslo under ledelse av Arvid Storsveen. Gjennom tre hovedkonferanser og i prosjektets skriftserie har de ulike delprosjektene framlagt ny kunnskap om hvilken forankring Grunnloven fikk i et samfunn som fortsatt var tradisjonelt hvilken betydning den fikk for bredere folkegrupper, og for utviklingen i Norden generelt. Prosjektet har vært meget aktivt, med over 400 faglige innlegg og foredrag, over 250 mediedeltakelser, og nærmere 80 populære publikasjoner, i tillegg til vitenskapelige artikler og bøker. I den avsluttende antologien Smak av frihet på Scandinavian Academic Press, 2015, fremsettes det også nye og viktige perspektiver om Grunnlovens betydning på litt lengre sikt enn akkurat 1814.

Ved ARENA Senter for europaforskning har man i prosjektet NORCONE The Norwegian Constitution in an Changing European Context analysert implikasjonene av EU-tilknytningen for det norske folkestyret. Øvrige mål har vært: å klargjøre den konstitusjonelle og demokratiske karakteren av påvirkning på Norge, spesielt fra EU; å klargjøre effekter og konsekvenser for Norge ut fra relevante dimensjoner i landets forhold til EU, og; å klargjøre hva dette betyr for det norske demokratiet, samt; å klargjøre hva konstitusjonelt demokrati innebærer i dagens globaliserte og transnasjonale verden.

Prosjektet har blant annet funnet at Norges spesielle tilknytning til EU er en av de største truslene mot norsk demokrati i dag. Tross 200 år med egen Grunnlov, gjelder hele tre fjerdedeler av EUs lover automatisk. I praksis setter EØS-avtalen Grunnloven til side, og det er således vanskelig å hevde at vi lykkes med å bevare den norske selvvråderetten. Ei heller bevarer vi i dag norsk folkestyre og demokrati, i følge prosjektet.

Grunnlovens regionale forutsetninger og konsekvenser er studert ved NTNU i prosjektet "Grunnloven og regionene: hegemoni, kontinuitet og brudd" med Ida Bull som prosjektleder. I moderne norsk historie er forholdet mellom sentrum og periferi en viktig konfliktlinje, men i den tidlige forskningen om 1814 har dette ikke vært vektlagt. Dette er overraskende, da mange av konfliktlinjens vesentlige elementer etableres nettopp her. Med grunnloven i 1814 ble det nasjonale nivåes hegemoni etablert, og dette fikk svært ulike konsekvenser for eneveldets gamle regioner. Akershus fikk for eksempel et nasjonalt hegemoni, mens de andre regionene tapte mange av de elementene den regionale statusen hadde vært basert på. Med det regionale perspektivet forklarer prosjektet mange av de standpunkter sentrale personer og miljøer hadde i 1814 og i de nærmeste årene. Dette tilfører noe nytt til diskusjonen om Norge som nasjon under eneveldet, politikken i året 1814 og i tiden etterpå – også i dagens moderne Norge.

Resultatindikatorer

Avlagte doktorgrader: Ikke relevant

Vitenskapelig publisering:

73 publiserte artikler i antologi, 16 publiserte artikler i periodika og serier, 9 publiserte monografier.

Annen publisering/formidling:

509 rapporter, notater, artikler, foredrag på møte/konferanser rettet mot målgruppene i prosjektet.

253 oppslag i massemedia (aviser, radio, TV mm)

63 Populærvitenskapelige publikasjoner (artikler/bøker, debattbøker/-artikler, høringer, utstillinger, skjønnlitteratur etc.)

Se også vedlegg 1 – liste over publikasjoner

Samlet vurdering og utfordringer framover

Samlet vurdering av framdrift, måloppnåelse og nytte

Forskningsrådets satsing på forskning og kunnskap om Grunnlovens betydning for utviklingen av Norge bestått av åtte forskerprosjekter som mottok bevilgning i begynnelsen av 2011. Alle er avsluttet, de fleste i henhold til opprinnelig tidsplan.

Forskningssatsningen skulle bidra til å belyse viktige problemstillinger knyttet til konstitusjonen og folkestyret. Både jubileet og forskningen skulle styrke norske forskningsmiljøer og få frem Norges rolle som drivkraft i utviklingen av demokrati og rettsstatsprinsipper. På tross av kort

tidshorisont og begrensede midler, må forskningssatsingen kunne sies å ha oppfylt dette målet. Flere av prosjektene har lagt stor vekt på et internasjonalt og særlig nordisk perspektiv. Noen av bøkene er utgitt på utenlandsk forlag, det har vært holdt et eget seminar i London og flere av forskerne har deltatt i andre internasjonale sammenhenger. Satsingen trekker avslutningsvis også opp nye perspektiver i et internasjonalt seminar om den norske grunnlovens innflytelse høsten 2015.

Det var et mål at forskningskunnskap skulle prege jubileumsfeiringen, og i denne sammenheng må man se satsingens store vektlegging av utvikling av møteplasser og arenaer for formidling i tillegg til tradisjonell publisering som vellykket. Forskningsrådet har notert en sjeldent stor interesse for forskningens resultater og formidling av denne. Utsending av nyhetsbrev, jevn kontakt med presse og NRK har vært en del av dette.

Se vedlegg 2 om kommunikasjonstiltakene.

Vedlegg

- 1 Kommunikasjon og formidling fra forskningssatsingen for Grunnlovsjubileet 2014
- 2 Liste over publikasjoner

Kommunikasjon og formidling fra forsknings-satsingen for Grunnlovsjubileet 2014 – en internevaluering

Ifølge en undersøkelse i regi av Stiftelsen Kirkeforskning om nordmenns opplevelse av grunnlovsjubileet hevder 45 prosent av befolkningen at jubileet har gitt dem mer kunnskap om historien bak grunnloven og 43 prosent synes jubileet har brakt kunnskap om fortiden nærmere. De tre utsagnene om jubileet som har størst oppslutning i undersøkelsen dreier seg alle om kunnskapsformidling.

Tallene tyder på at kunnskap og kunnskapsformidling har vært en bærebjelke i jubileet. I større grad enn ved tidligere grunnlovsjubileer handlet 200-årsjubileet om kunnskapsformidling med et internasjonalt perspektiv. Det er grunn til å anta at den aktive kommunikasjonen av forskning og ny kunnskap gjennom forsknings-satsingen har vært en viktig bestanddel av dette.

I denne internevalueringen beskriver vi hvordan Forskningsrådet og Forskningskomiteen arbeidet med kommunikasjon av forskning før og under grunnlovsjubileet. Evalueringen viser betydningen av timing, god organisering og en tydelig kommunikasjonsplan for å nå ut. Vi reflekterer over hvordan satsingen viser samfunnsrelevansen i humanistisk og samfunnsvitenskapelig forskning og presenterer de sentrale kommunikasjonsiltakene.

Særlige utfordringer ved jubileumsforskning

Da grunnlovssatsingen ble vedtatt i 2010 var det et viktig premiss at ny kunnskap skulle prege jubileumsfeiringen. Utfordringen var hvordan man kunne legge opp til prosesser som kunne vekke interesse og engasjement i et grunnlovsjubileum som lå flere år fram i tid. Det sto tidlig klart for Forskningsrådet at det måtte legges ambisiøse planer for kommunikasjon og formidling, og forskningskomiteen som skulle lede satsingen ble i sitt mandat pålagt et særlig ansvar for dette.

Tiden fram til grunnlovsjubileet var kort. Skulle vanlige prosedyrer følges, ville det med andre ord ta tid å få satt i gang forskning som skulle ha ferdige resultater allerede etter tre, fire år. Forskningsrådet mente likevel at dette var forsvarlig siden tunge forskningsmiljøer innenfor historie og demokrati- og rettstatsforskning i flere år hadde arbeidet med relevante problemstillinger.

Forskningskomiteen og administrasjonen la tidlig en kommunikasjonsplan med god planleggingshorisont for tiltak før og under selve jubileumsåret. Erfaringen fra tidligere jubileer, særlig 1905-2005, hadde vist at medieoppmerksomheten forsvant dersom forskningsresultatene, uansett faglig tyngde, ikke forelå selve jubileumsåret. Etter forskningskomiteens vurdering var det derfor nødvendig å legge et ekstra publiseringspress på forskningsmiljøene, og utfordre dem til å legge planer sammen med aktuelle forlag på et tidlig tidspunkt.

Sentrale tiltak som 1814-forelesningene og konfrontasjonsmøtene skulle berede grunnen for jubileet, mens avslutningskonferansen skulle komme helt i oppstarten av året – før den offisielle åpningen. I ettertid ser vi at disse grepene var viktige for at forskningssatsingen fikk så stor oppmerksomhet også i tiden før jubileumsåret. Det gjorde også sitt til at de nye forskningsfunnene fikk sette sitt preg på selve jubileet. Formidlingsarbeidet ble toppet med TV-sendingen rett før 17. mai, da interessen for jubileet nådde sitt høydepunkt.

Organisering av satsingen

Forskningskomiteen

Da satsingen ble vedtatt var både Forskningsrådet og departementet enige om at det snarest burde oppnevnes en fagkomite (senere kalt Forskningskomiteen for Grunnlovsjubileet) med forankring i norske forskningsmiljøer eller svært god kjennskap til disse. Den skulle også kommunisere med Hovedkomiteen for Grunnlovsjubileet som var oppnevnt av Stortinget. Forskningskomiteens leder, professor Ola Mestad fra Juridisk fakultet ved Universitetet i Oslo, tok allerede fra starten initiativ til å samle forskningsmiljøene til en perspektivkonferanse forsommeren 2010. Innspillene inngikk i komiteens programnotat som var grunnlag for utlysningen.

Dette initiativet fra komitelederen var det første av en lang rekke presentasjoner, debattinnlegg og foredrag nasjonalt og internasjonalt fra hans side som bidro til å gjøre grunnlovssatsingen synlig i årene som fulgte. I jubileumsåret holdt han ikke mindre enn 70 innlegg og foredrag. Oppsummert kan vi si at komitelederen gjorde en ekstraordinær innsats for å spre kunnskap og vekke interesse for grunnlovsforskningen. Han ble da også tildelt Universitet i Oslos formidlingspris sammen med professor Dag Michalsen i 2014.

Samarbeid mellom komiteleder og sekretariat

En konsekvens av komitelederens høye aktivitetsnivå og involvering var at det ikke var behov for mange komitemøter. Enkelte viktige beslutninger kunne tas over telefon, og grunnlovssatsingens sekretariat i Forskningsrådet hadde tett og uformell dialog med komiteen, og vide fullmakter når det gjaldt å ta initiativ og legge fram forslag. Dette gjaldt i særlig grad utforming og oppfølging av kommunikasjonsplanen.

Gjennomføring av kommunikasjonsplanen

Tiltak rettet mot forskere

Den første delen av kommunikasjonsplanen var rettet inn mot forskerne. Forskningsrådet skulle legge til rette for god kommunikasjon mellom prosjektene i forskningssatsingen slik at disse kunne dra nytte av og ikke minst, bli utfordret av hverandre. Også andre forskningsmiljøer skulle kobles opp til de løpende prosjektene. Komiteen tok også initiativ til årlige samlinger hvor prosjektene i satsingen redegjorde for forskningsdesign og resultater. Samlingene ble supplert med forskere fra andre miljøer og bidro til synliggjøring av de problemstillinger og perspektiver forskerne var opptatt av. I tillegg ble 1814-forelesningene et tilbud til forskningsmiljøene.

En egen publiseringsplan ble utarbeidet som vedlegg til kommunikasjonsplanen. Senere ble denne supplert med oversikter over når boklanseringer og fagseminarer i regi av prosjektene skulle finne sted. Selv om tiden var knapp klarte de fleste å holde de fristene som var satt. Det er grunn til å anta at komiteen og sekretariatets tilrettelegging, og ikke minst komitelederens tilstedeværelse på utallige samlinger og seminarer, var en viktig motivasjonsfaktor for forskerne. I tillegg til å fullføre egne prosjekter bidro de også med formidling gjennom hele satsingsperioden og særlig i jubileumsåret.

Samarbeid med jubileumsarrangørene

Den andre delen av kommunikasjonsplanen var rettet inn mot planleggingen av selve grunnlovsjubileet. Målet for forskningen var å bidra til forståelse av grunnlovens betydning og gi innspill til ideer og utforming av jubileumsfeiringen. Forskningsrådets sekretariat etablerte fra starten av satsingen en uformell kontakt med Hovedkomiteens sekretariat, inviterte dem til seminarer og redegjorde for planer. At forskningskomiteens leder Ola Mestad møtte Hovedkomiteen ved flere anledninger, bidro ikke minst til å skape interesse og entusiasme for forskningen som pågikk.

Under utarbeidelsen av kommunikasjonsplanen laget vi en liste over hvilke eksterne samarbeidspartnere som burde kontaktes. Disse var blant annet:

- Museumssektoren (spesielt Eidsvoll 1814)
- Riksarkivet
- Stortingets arkiv
- Fritt ord
- Nasjonalbiblioteket
- NRK/P2 akademiet
- Departementer, særlig UD

Sekretariatet og leder fulgte opp disse i egne møter, inviterte til seminarer og konferanser, og sendte dem generell informasjon fra satsingen under hele perioden.

Det viktigste tiltaket var likevel Avslutningskonferansen som ble arrangert 10. januar – før den offisielle åpningen av jubileumsåret. Her ble det blant annet lagt ned et omfattende arbeid i utformingen av invitasjonslisten for å nå jubileumsårets "17 mai-talere" (*bl.a. folkevalgte, fylkesmenn, ordførere, skoleledere m.m.*).

Allmenheten

Det tredje målet i kommunikasjonsplanen var bred formidling av kunnskap om Grunnloven og dens betydning til allmenheten generelt. Fra starten ble det lagt opp en nettside som i første omgang skulle tjene forskerne i programmet, men som så med et eget nyhetsbrev ble utvidet til å omfatte de fleste sentrale aktører i forberedelsen til Grunnlovsjubileet, samt pressekontakter. Sekretariatet hadde ukentlige, korte møter hvor det ble enighet om hvilken informasjon som skulle legges ut, og om det skulle lages egne nyheter.

En kommunikasjonsrådgiver i Forskningsrådets stab, som ble knyttet opp til grunnlovssatsingen, utarbeidet flere intervjuer med forskere, presentasjoner av publikasjoner og annen informasjon som ble lagt ut på Forskningsrådets egen nettside, Forskning.no eller tipset til pressen.

Sekretariatet tok også tidlig kontakt med koordinatoren for NRKs innsats knyttet til jubileet. Han ble invitert til alle arrangementer i regi av forskningssatsingen og ble holdt orientert om tiltak fra prosjektene. Effekten var blant annet at fra 2013 og gjennom hele jubileumsåret deltok forskerne i programsendinger om grunnloven, både med historisk og mer aktuelt stoff. Det største formidlingstiltaket var likevel samarbeidet med Eidsvoll 1814 og NRK om en 24-timers TV-sending fra Eidsvoll.

Internasjonalt samarbeid

Grunnlovssatsingen tok også mål av seg til å styrke norske forskningsmiljøers internasjonale betydning gjennom faglige kontaktflater og samarbeid, spesielt med nordiske miljøer. Det ble også tatt internasjonale initiativ knyttet til grunnlovssatsingens hovedområder.

Forskningsrådets administrasjon tok initiativ til et samarbeid med UD, som sendte ut informasjon om grunnlovssatsingen til alle sine ambassader. Vi bidro til å formidle forskningskontakter til flere arrangementer i løpet av jubileumsåret. Det ble arrangert egne seminarer i regi av flere av ambassadene, blant annet i Paris og Berlin. På et større arrangement ved University College of London som Forskningsrådet samarbeidet med Nasjonalbiblioteket og ambassaden om ble noen av de engelskspråklige publikasjonene presentert. En engelsk versjon av en ny skandinavisk survey om befolkningens forhold til grunnloven og nasjonale symboler ble presentert på konferansen «Nationalism and Belonging» på London School of Economics.

Da jubileumsåret nærmet seg hadde flere norsk-amerikanske miljøer vist sin interesse for den norske grunnlovens historie. Forskningsrådets direktør kunne formidle nye forskningsfunn i et foredrag under Transnational Science week høsten 2013. National Constitution Center og Norwegian-American Chamber of Commerce har intervjuet professor Ola Mestad og professor Kaare Strøm om den amerikanske grunnlovens betydning for utformingen av den norske grunnloven i 1814.

Kommunikasjonsplanen la også vekt på det nordiske samarbeidet, og særlig historikerne hadde et utstrakt samarbeid med miljøer i Danmark. Flere samarbeidsprosjekter fikk støtte.

Grunnlovsforskningen – humsamforskning med samfunnsrelevans

Forskningsprosjektene under grunnlovssatsingen hadde en tverrfaglig karakter som var viktig i kommunikasjonsarbeidet. Kombinasjonen av historisk, juridisk og samfunnsvitenskapelig forskning har både gitt nye funn og nye tolkninger av gamle funn. Det man i utgangspunktet hadde vurdert som et gjennomforsket felt i norsk historie, viste seg å kunne frembringe genuin, ny kunnskap – ikke minst takket være bidrag fra den rettshistoriske forskningen.

Den tverrfaglige innretningen har også bidratt til å gi 1814- og grunnlovsforskningen et bredere nedslagsfelt enn tidligere. I tillegg til å gi oss nye svar på hva som skjedde før, under og etter 1814 har den tatt tak i spørsmål som dagens velferdsstat, dilemmaer i Norges EU-tilknytning og unntakstilstander. Forskningen kan gi nye svar og stille nye spørsmål til både historiske og aktuelle problemstillinger og viser dermed sin samfunnsrelevans. Og denne nye kunnskapen har stått i fokus for og skapt interesse for forskningen og kommunikasjonen av den.

Slik har grunnlovsforskningen bidratt til å utvide forståelsen av norsk identitet i en globalisert verden. En viktig erfaring fra arbeidet med denne satsingen er at den viser hvilken betydning humanistisk og samfunnsvitenskapelig forskning har i markeringer av nasjonale og internasjonale milepæler, som f.eks. jubileer. Det skaper stor etterspørsel etter ny kunnskap som en forskningsinnsats kan fylle. Mange vil vite mer. Den store interessen for konferansen og TV-sendingen er uttrykk for dette.

En slik stor interesse kan føre til at forskningen kan sette agendaen og bidra til å gi allmenheten en dypere forståelse av hva milepælen betyr.

Grunnlovsjubileet har vist oss at store nasjonale milepæler gjør det mulig å skape engasjement og begeistring for forskning og kunnskap, og hva den gir av innsikt. Dette mulighetsrommet for bred kommunikasjon av den humanistiske og samfunnsvitenskapelige forskningen før og under slike begivenheter bør utnyttes også i framtiden. Det vil også bidra til å øke denne forskningens legitimitet.

Sentrale utadrettede tiltak

I det følgende gir vi en mer detaljert beskrivelse av tiltakene, med sikte på erfaringsoverføring i Forskningsrådets administrasjon.

1814-forelesningene

Quentin Skinner: *The Genealogy of Freedom*, Universitetet i Bergen 30. mai 2012

Jan-Werner Müller: *Fear and Freedom – The legacies of Mid-Twentieth Century Liberalism*, Universitetet i Oslo 22. oktober 2012

Lynn Hunt: *Defining Freedom – Rights and Constitutions 1776-1814*, NTNU 4. juni 2013

Bhikhu Parekh: *Minority Rights and Freedom in the 21st Century: Has Multiculturalism failed in Europe?* Norges arktiske universitet UiT14. november 2013

Albie Sachs: *In Search of a New Constitution – Why Norway Gave Us So Little and So Much* Universitetet i Oslo 30. oktober 2014

Forelesningsserien var satsingens første store kommunikasjonstiltak. I tråd med forskningssatsingens internasjonale orientering ønsket komiteen å løfte diskusjonen om Grunnloven ut av dens nasjonale ramme og stimulere til refleksjon over dens grunnlag. Komiteen inviterte fem sentrale forskere og samfunnsdebattanter fra Europa, Asia, USA, og Afrika med bakgrunn fra historie, politisk filosofi og rettsvitenskap til å reflektere over begrepet frihet.

Serien var ment som en langsiktig forberedelse til jubileet med én forelesning i halvåret fra våren 2012. Forelesningene skulle gå på omgang mellom universitetene i Bergen, Oslo, Trondheim og Tromsø for å sikre nasjonalt nedslag. 1814-forelesningene var et samarbeid mellom de fire universitetene, Fritt Ord og Forskningsrådet.

I god tid før hver forelesning diskuterte sekretariatet praktisk gjennomføring, hvem som burde møte foredragsholderen, sosiale arrangement i tilknytning til forelesningene, markedsføring, medietiltak osv. med vertsuniversitetet. Sekretariatet sørget også for felles informasjonsmateriell for serien og skrev nettsaker som presenterte foredragsholder og tema før hver forelesning. Dette materialet ble også brukt av vertsuniversitetet. Fritt ord dekket utgiftene til annonsering i Osloaviser og lokal presse. Forelesningene ble derfor godt kjent

lokalt og var gjennomgående meget godt besøkt. Alle forelesningene fikk mediedekning, og spesielt Klassekampen fulgte serien tett og laget store oppslag med fyldige intervjuer av fire av foredragsholderne.

Konfrontasjonsmøter på Litteraturhuset i Oslo

Hvorfor skal vi feire Grunnloven i 2014? 2. september 2013

Velferdsstaten – mulig uten Grunnloven? 1. oktober 2013

Grunnlovsmakt surret bort? 3. desember 2013

Ideen bak konfrontasjonsmøtene var å aktualisere dilemmaer knyttet til Grunnloven og feiringen av den. Høsten før jubileet ønsket vi å løfte fram temaer der forskere, fagfolk og politikere er uenige. Ved å kaste lys over tema det står strid om ville vi bidra til å gjøre jubileet mer aktuelt og samfunnsrelevant. Mestad og sekretariatet planla tema og deltakere for disse møtene.

Innholdsmessig fungerte møtene godt, og tilhørerne fikk overvære interessante debatter om grunnlaget for feiringen, Grunnlovens betydning for dagens velferdsstat og Stortingets avståelse av makt til jurister og EU. Det er likevel grunn til å sette spørsmålstejn ved om konfrontasjonsmøtene var verdt innsatsen vi la ned i å arrangere dem. Møtene var arbeidskrevende å planlegge, ikke minst fordi det var vanskelig å få endelige svar fra politikere om de kunne delta eller ikke. Besøket var relativt lavt (ca. 40-60 personer pr. møte), og kun ett av møtene skapte offentlig interesse i form av medieoppslag.

200 år med Grunnloven – må historien skrives på nytt?

Avslutningskonferanse i Operaens lille sal 10. januar 2014

I tråd med Stortingets intensjon om at ny kunnskap skulle prege jubileet, la forskningskomiteen opp til at avslutningskonferansen for satsingen skulle finne sted fra starten av jubileumsåret, tidlig i januar 2014. Konferansens tidspunkt var viktig for å la forskningen sette agenda for jubileumsåret. Siden dette var den formelle avslutningen for forskningssatsingen bidro det også til å gi en klar frist for forskerne til å ferdigstille og formidle sine resultater.

Konferansen var komiteens mest omfattende og viktigste formidlingstiltak, og Mestad og Jordheim deltok sammen med sekretariatet i en intern planleggingsgruppe. De hadde også begge sentrale roller med hhv. åpnings- og avslutningsforedrag og samtaleledelse under konferansen. Vi gjennomførte coaching av foredragsholdere og forberedelsesmøter der også ordstyrer deltok for å få best mulig kvalitet på innleggene og debattene. God praktisk tilrettelegging fra byrået Congrex Conference gjorde sitt til at arrangementet ble gjennomført i tråd med intensjonene.

Ett hovedpoeng med konferansen var å aktualisere 1814 og Grunnloven ved å ta opp temaer med både historisk og aktuell relevans. Sentrale funn og nytolkninger i forskningen ble lagt fram i tre temabolker: 1) Kamp og strid om Grunnloven fra 1814 til i dag; 2) Dagens grunnlovsdilemmaer: Velferd, menneskerettigheter, EU; 3) Grunnloven på prøve: Unntakstilstand og krig. Diskusjon om dagens grunnlovsdilemmaer spilte en sentral rolle, og konferansens form med vekslende lengre og kortere foredrag, samtaler og debatter skulle speile dette. Diskusjoner på tvers av fagfelt og mellom forskere og politikere kombinert med en aktiv møteledelse bidro til å vise forskningens samfunnsrelevans.

Operaens lille sal var fullsatt, og konferansen var fulltegnet lang tid i forveien. Stortingspresidenten åpnet konferansen og mange sentrale politikere på Stortinget, bl.a. konstitusjonskomiteens leder deltok. Konferansen var også godt besøkt av folk fra institusjoner som spilte en sentral rolle i jubileet nasjonalt og regionalt. Konferansen vakte oppmerksomhet og fikk omtale i Dagens Næringsliv, Klassekampen, Nationen og i flere av NRKs radiokanaler.

I ettertid ser vi at dette initiativet var med å berede grunnen for oppmerksomheten ikke bare for Forskningsrådets egen satsing, men kunnskap relevant for 1814 jubileet mer generelt.

1814 på 24 timer

Direkteoverført TV-sending på NRK 2 fra Eidsvollbygningen 9.-10. mai 2014

Eidsvoll 1814 tok sommeren 2013 kontakt med Forskningskomiteens leder og sekretariatet for å drøfte et mulig samarbeid med NRK om en TV-overført forelesningsmaraton med grunnlovsforskningen fra Rikssalen i forkant av 17. mai 2014. På basis av denne ideen laget adm. en skisse over mulige tema og navn til sendingen og hvordan den kunne struktureres. Til grunn for skissen lå en idé om at sendingen skulle følge en tidskronologi med fire hoveddeler: bakgrunnen for 1814, hva skjedde i 1814, konsekvenser av 1814, og de lange linjene fra 1814 til i dag. Foredragene skulle også gjenspeile forskningens tematiske og faglige bredde.

Med skissen som utgangspunkt gikk Eidsvoll 1814 og vi i dialog med representanter fra NRK, blant annet redaksjonen i NRK Hordaland, som har hadde utviklet NRKs sakte-TV-konsept, tidlig på høsten. De var svært positive til opplegget og ville gjerne lage en slik produksjon. Forutsetningen var at Eidsvoll 1814 og Forskningsrådet tok på seg å utarbeide konseptet i detalj og skreddersy innholdet for sendingen. Vi etablerte en arbeidsgruppe hvor vi trakk inn fagfolk fra Eidsvoll 1814 og Bård Frydenlund fra 1814 prosjektet ved UiO. Fram til mars 2014 arbeidet denne gruppa fram et detaljert opplegg for en sending på 24 timer der foredrag i Rikssalen utgjorde kjernen, men rammet inn av samtaler, debatter, opplesninger og andre innslag fra Eidsvollbygningen. I samarbeid med NRKs prosjektleder og to programledere ble dette opplegget justert fram mot sendingen.

Det tette samarbeidet med Eidsvoll 1814 og dialogen med NRK i start- og avslutningsfasen fungerte svært godt og var en forutsetning for å få til et slikt løft. Vi opplevde også en sterk entusiasme og velvilje fra de ca. 50 forskerne og andre involverte i dette unike formidlingsprosjektet. For mange av de involverte ble dette selve høydepunktet i jubileet. Rett før sendingen uttalte NRKs prosjektleder Thomas Hellum til VG:

– De siste årene har sakte-TV blitt godt etablert som sendeforamt hos NRK. Men dette konseptet er helt nytt. Vi har aldri tidligere gjennomført dette som kunnskapsmaraton over et helt døgn, og det gleder vi oss stort til.

700 000 seere var innom sendingen, og i gjennomsnitt så ca. 30 000 seere på under hele døgn. Det tilsvarer at en fullsatt Ullevål stadion følger forelesninger i ett døgn. I forskningsformidlingssammenheng er dette ganske unikt. Sendingen fikk også bred omtale i VG og lokalpressen. Denne spesielle TV-sendingen bidro derfor til å sette grunnlovsforskningen på dagsorden og synliggjøre dens svært sentrale plass i det nasjonale jubileet.

Bruk av Forskningsrådets kanaler og nasjonale tiltak

Det var et mål å bruke Forskningsrådets egne kanaler og tiltak til å profilere grunnlovssatsingen. Vi planla derfor i god tid å lage et spesialnummer av Bladet Forskning og et temanummer av Nysgjerrigperbladet.

Bladet Forskning nr. 1/2014, som kom ut i februar, ble i sin helhet viet grunnlovsforskningen og redigert av kommunikasjonsrådgiveren som jobbet med satsingen. Det var en egnet kanal til å gi et samlet bilde av forskningssatsingen, med vekt på nye funn og perspektiver i forskningen. Bladet ble trykket opp i et større opplag enn vanlig og distribuert bredt til institusjoner og personer som var involvert i jubileet i tillegg til vanlige abonnenter. Bladet ble også brukt til å profilere Forskningsrådets satsing ved ulike arrangementer.

Barn og unge var en viktig målgruppe for jubileet, og vi brukte også Forskningsrådets kanaler mot denne målgruppen. Nysgjerrigperbladet nr. 2/2014, som kom i april, hadde temanummer om jubileet. Under Forskningsdagene i september, som hadde kommunikasjon som tema, presenterte vi to prosjekter som var relevante i denne sammenhengen: Nasjonalbibliotekets propagandakrigprosjekt og Norsk lokalthistorisk institutts tollisteprosjekt.

Grunnlovsforskningen var også tema for Forskningsrådets fellesarrangement med Arendalsuka i august. Her var hva som skjedde på høsten i 1814 tema.

Fakta

Bakgrunn (faktaboks)

Forskningsrådet ble senhøsten 2009 pålagt å iverksette en forskningssatsing som skulle belyse ”viktige juridiske, historiske og statsvitenskapelige problemstillinger knyttet til konstitusjon og folkestyre.” Satsingen skulle både ha et historisk og framoverskuende perspektiv og en økonomisk ramme på 40 mill. kroner.

Mandat (faktaboks)

I et oppfølgingsnotat av 6.1.2010 presiserte KD den tematiske vinklingen ytterligere: *”Forskningsaktivitetene i forbindelse med jubileet skal bidra til å belyse viktige nasjonale problemstillinger knyttet til konstitusjonen og folkestyret. Prosjektene skal være med på å påvirke hvilke problemstillinger som blir sentrale under feiringen. Både jubileet og forskningen skal benyttes til å styrke forskningsmiljøer som internasjonalt har betydning for Norges rolle som drivkraft i utviklingen av demokrati og rettsstatsprinsipper. Det legges opp til å sette i gang tre prosjekter innenfor følgende temaer:*

1. *Grunnlovens historiske betydning for Norges utvikling som demokratisk stat i et internasjonalt samfunn*
2. *Demokratiets utfordringer i det norske samfunnet*
3. *Det norske demokratiets utfordringer i det internasjonale samfunnet”*

Prosjektene (faktaboks)

- **Manning the state - The Danish Empire, its Norwegian civil Servants and the making of the 1814 Constitution** Prosjektledere: Iver Neumann og Halvard Leira, NUPI
- **1814-grunnloven - historisk virkning og sosial forankring** Prosjektleder: Odd Arvid Storsveen, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Universitetet i Oslo
- **Det globale i det lokale og det lokale i det globale - konstitusjon, menneskerettigheter og interessekamp** Prosjektleder: Hanne Hagtvedt Vik, Institutt for arkeologi, konservering og historie, Universitetet i Oslo
- **Grunnloven som symbol** Prosjektleder: Olaf Aagedal, Stiftelsen Kirkeforskning
- **Nye perspektiver på grunnlovshistorien**
Prosjektleder: Dag Michalsen, Institutt for offentlig rett, Universitetet i Oslo
- **Constitution, welfare state and citizenship** Prosjektleder: Henriette Sinding Aasen, Juridisk fakultet, Universitetet i Bergen
- **Grunnloven og regionene: hegemoni, kontinuitet og brudd** Prosjektleder: Ida Bull, Institutt for historiske studier, NTNU
- **The Norwegian Constitution in a Changing European Context**
Prosjektledere: Erik Oddvar Eriksen og John Erik Fossum, Universitetet i Oslo/ARENA Senter for europaforskning

Utgivelser i forbindelse med Forskningsrådets satsing mot grunnlovsjubileet i 2014

Bøker som er et finansiert av Forskningsrådets grunnlovssatsing

---

Bokserie på seks bind utgitt på Pax forlag, Dag Michalsen (red.):

Bind 1: Frihetens forskole. Professor Schlegel og eidsvollsmennenes læretid i København. Ola Mestad (red.), <http://www.pax.no/index.php?ID=Bok&counter=1956>

Bind 2: Kodifikasjon og konstitusjon. Grunnloven §94s krav til lovbøker i norsk historie. Hilde Sandvik og Dag Michalsen (red.). <http://www.pax.no/index.php?ID=Bok&counter=1975>

Bind 3: Unntaktstilstand og forfatning. Brudd og kontinuitet i konstitusjonell rett. Dag Michalsen (red.). <http://www.pax.no/index.php?ID=Bok&counter=2003>

Bind 4: Tolkingar av Grunnlova. Om forfatningsutviklinga i 1814-2014. Eirik Holmøyvik (red.). <http://pax.no/index.php?ID=Bok&counter=1977>

Bind 5: Politisk kompetanse. Grunnlovas borgar 1814-2014. Nils Rune Langeland (red.). <http://pax.no/index.php?ID=Bok&counter=2017>

Bind 6: Constitutionalism before 1789. Constitutional arrangements from the High Middle Ages to the French Revolution. Jørn Øyrehagen Sunde (red.) <http://www.pax.no/index.php?ID=Bok&counter=2032>

Riket og regionene, Ida Bull og Jakob Maliks (red.), Fagbokforlaget: [Riket Og Regionene | Fagbokforlaget](#)

Trondheim 1814. Ida Bull, Knut Ove Eliassen, Merete Røskaft og Steinar Supphellen (red.), Fagbokforlaget. https://www.tanum.no/_faglitteratur/historie-og-arkeologi/trondheim-1814-9788232103959

Det norske paradoks. Om Norges forhold til den Europeiske Union. Erik Oddvar Eriksen og John Erik Fossum (red.), Universitetsforlaget: <http://www.universitetsforlaget.no/nettbutikk/det-europeiserte-norge.html>

The Normativity of the European Union. Erik Oddvar Eriksen. Palgrave Macmillan. <http://us.macmillan.com/thenormativityoftheeuropeanunion/ErikEriksen>

Samfunn i krig. Norden 1808-09. Morten Nordhagen Ottosen og Rasmus Glenthøj (red.). Unipub forlag. <http://www.akademikaforlag.no/node/2130>

Skilsmissen: Dansk og norsk identitet før og etter 1814. Rasmus Glenthøj. Syddansk Universitetsforlag. <http://www.universitypress.dk/shop/skilsmissen-3172p.html>

Folkestyre? Kritisk lys på 1814-demokratiet, Anne Hilde Nagel og Ståle Dyrvik (red.), Bodoni forlag <http://www.uib.no/aktuelt/48574/1814-fr%C3%A5-einevelde-til-folkemakt>

Veivalg for Norden 1809-1813, Bård Frydenlund og Odd Arvid Storsveen (red.), Akademika forlag.
<http://www.akademikaforlag.no/content/veivalg-norden>

Ideal og realitet: 1814 i praksis. Marthe Hommerstad og Morten Nordhagen Ottosen (red.) .
 Akademika forlag. <http://www.akademika.no/ideal-og-realitet/ottosen-morten-nordhagen/hommerstad-marthe/9788232103348>

Experiences of War and Nationality in Denmark and Norway 1797-1813. Rasmus Glenthøj og Morten Nordhagen Ottosen (red.). Palgrave Macmillan.
http://www.palgrave.com/page/detail/?sf1=id_product&st1=514564

Maktfordeling og 1814. Eirik Holmøyvik. Fagbokforlaget.
<http://fagbokforlaget.no/?isbn=9788245012767>

Med påhalden penn? 1814 sett frå Nordvestlandet og Telemark. Jens Johan Hyvik, Oddmund L. Hoel og Harald Krøvel (red.). Novus forlag. [http://novus.mamutweb.com/Shop/Product/Hyvik-et-al-\(red\)-Med-p%C3%A5halden-penn/102678](http://novus.mamutweb.com/Shop/Product/Hyvik-et-al-(red)-Med-p%C3%A5halden-penn/102678)

Grunnloven og velferdsstaten. Henriette Sinding Aasen og Nanna Kildal (red.). Fagbokforlaget.
 Desember 2014. <http://fagbokforlaget.no/?isbn=9788245015706>

Smak av frihet. 1814-grunnloven – historisk virkning og sosial forankring. Bård Frydenlund og Odd Arvid Storsveen (red.). Spartacus forlag, 2015. <http://www.spartacus.no/index.php?ID=Bok&ID2=834>

Propagandakrig. Kampen om Norge i Norden og Europa 1812-1814. Ruth Hemstad. Nota bene – Nasjonalbibliotekets skriftserie, 9. Novus forlag .
<http://novus.mamutweb.com/Shop/Product/Hemstad-Ruth-Propagandakrig/102706>

Christian Magnus Falsen. Stridsmannen, Marthe Hommerstad, Cappelen Damm forlag, 2015.
<https://www.cappelendamm.no/christian-magnus-falsen-marthe-hommerstad-9788202359447>

Bøker som kommer:

Scandinavia from Rivalry to Reconciliation 1814-1850. Rasmus Glenthøj, Morten Nordhagen Ottosen og Odd Arvid Storsveen. (Kommer, men vi vet ikke endelig tittel og forlag)

Napoleons Europa. Krig, imperialisme og modernisering 1799-1815. Morten Nordhagen Ottosen, Dreyer forlag. <http://www.dreyersforlag.no/napoleons-europa.5612109-335074.html> (kommer i 2016)

Imperieoppløsning og statsbygging – 1814 i samfunnsvitenskapelig perspektiv, Halvard Leira og Iver B. Nemann (red.). (kommer)

Utenrikspolitikkenes opprinnelse, Halvard Leira. (kommer)

Andre forskningspublikasjoner i tilknytning til grunnlovsjubileet

(ikke alle av disse har mottatt støtte fra Forskningsrådet)

Spillet om Norge. Det politiske året 1814. Bård Frydenlund, Gyldendal forlag.

<http://www.gyldendal.no/Fakta-og-dokumentar/Historie/Spillet-om-Norge>

Politiske bønder. Marthe Hommerstad. Spartacus forlag.

<http://www.spartacus.no/index.php?ID=Bok&ID2=765>

Demokratisk teori og historisk praksis: forutsetninger for folkestyre 1750-1850. Hilde Sandvik.

Akademika forlag. <http://www.akademika.no/demokratisk-teori-og-historisk-praksis/sandvik-hilde/9788230400548>

Opptøyer i Norge 1750-1850. Knut Dørum, Hilde Sandvik. Spartacus forlag.

<http://www.spartacus.no/index.php?ID=Bok&ID2=627%22>

1807 og Danmark-Norge. På vei mot atskillelsen. Bård Frydenlund og Rasmus Glenthøj (red.). Unipub forlag. <http://www.akademikaforlag.no/node/2037>

Frode Ulvund. Fridomens grenser 1814-1851. Handhevinga av den norske «jødeparagrafen»

Spartacus forlag 2014. <http://www.spartacus.no/index.php?ID=Bok&ID2=767>

Runar Jordåen. Wilhelm F. K. Christie. Presidenten. Fagbokforlaget 2014.

<https://fagbokforlaget.no/?isbn=9788245015850>

Suvereniteten tilbakegitt det norske folk ved Kieltraktaten – det oversedde natur- og statsrettsgrunnlaget for norsk sjølvstende og grunnlov i 1814. Ola Mestad. Historisk tidsskrift nr. 1/2014.

http://www.idunn.no/ts/ht/2014/01/suvereniteten_tilbagegitt_det_norske_folk_ved_kieltraktaten

Revolusjonær tale? Nye perspektiver på Eidsvolladressene. Trond Bjerås. Historisk tidsskrift

nr. 1/2014. http://www.idunn.no/ts/ht/2014/01/revolusjonær_tale_-_nye_perspektiver_paa_eidsvollsadressene

Hvorfor var det ikke nordmennene som forlot Fredrik 6. Øystein Rian. Historisk tidsskrift nr. 1/2014.

http://www.idunn.no/ts/ht/2014/01/hvorfor_var_det_ikke_nordmennene_som_forlot_fredrik_6

Trykkefriheten i 1814 – det opplyste eneveldets demokratiske arv. Mona Renate Ringvej. Historisk tidsskrift nr. 1/2014.

http://www.idunn.no/ts/ht/2014/01/trykkefriheten_i_1814_det_opplyste_eneveldets_demokratisk

Historisk tidsskrift nr. 1-2014: "Og da vi ikke kan gjøre noget af intet". Bondekvinnene vever vadmæl til de norske soldater 1812-1814. Anna Tranberg.

Gender in Norwegian Political Culture, Hilde Sandvik i: S. Norrhem & J. Daybell: Gender and Political Culture in Early Modern Europe, Ashgate forlag.

Tollister på nett: transkriberte tollprotokoller i tilknytning til delprosjekt om økonomiske endringer for henholdsvis Christiania og Bergen før og etter 1814. Ragnhild Hutchison.

<http://toll.lokalhistorie.no/>

Å beskytte menneskers frihet og rettigheter, Hanne Hagtvedt Vik i Svein H. Gullbekk (red.), "Ja vi elsker frihet", Dreyer forlag. <http://www.dreyersforlag.no/index.php?ID=Bok&counter=323>

"Fra liberal rettsstat til sosial velferdsstat: Om grunnlovsbeskyttelse av velferdsgoder". Henriette Sinding Aasen i "Undring og erkjennelse. Festskrift til Jan Fridthjof Bernt." Fagbokforlaget.

<http://www.nb.no/nbsok/nb/2dfbb3beca099c048c3b5c1304e59fa0>

Who Owns the Land? Norway, the Sami and the ILO Indigenous and Tribal Peoples Convention. International Journal on Minority and Group Rights, No. 4. Hanne Hagtvedt Vik og Anne Julie Semb.

<http://booksandjournals.brillonline.com/content/journals/10.1163/15718115-02004002>

Nasjonale symboler i Skandinavia. Dokumentasjonsrapport, KIFO Stiftelsen Kirkeforskning. Pål Ketil Botvar, Sunniva E. Holberg, Olaf Aagedal:

http://www.kifo.no/doc/KIFONotat/Nasjonale%20symboler%20i%20Skandinavia%20endelig%20versjon%2014_01_14.pdf

Spørreundersøkelse om kommunenes 17. mai-feiring. Dokumentasjonsrapport, KIFO Stiftelsen Kirkeforskning. Pål Ketil Botvar og Sunniva E. Holberg:

<http://www.kifo.no/doc/Grunnlova/2Tabellrapport%20nettutgave%20mai%202013.pdf>

How Constitutional Concerns Framed the US Contribution to the International Human Rights Regime from its inception. 1947-53 International History Review, Vol. 34, No. 4. Hanne Hagtvedt Vik.

<http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/07075332.2012.737348#.U7FP5LE4VaQ>

Amerikansk inspirasjon i den norske grunnlova. Frihetstreet i Nord-Amerikas jord. American inspiration in the Norwegian Constitution. The tree of freedom on North American soil, Ola Mestad i: Gudleiv Forr (red.), Rødt, hvitt og blått. Norsk grunnlov, amerikansk inspirasjon. ART PRO Forlag AS.

Folkestyrets varige spenninger. Stortinget og den norske politiske selvforståelsen, Johan P. Olsen, Universitetsforlaget, 2014.

<http://www.universitetsforlaget.no/nettbutikk/profilering|aktuelle-boker|folkestyrets-varige-spenninger.html>

Practices of Inter-Parliamentary Coordination in International Politics. John Erik Fossum og Ben Crum (red.) ECPR Press, 2013. http://press.ecpr.eu/book_details.asp?bookTitleID=55

A European Union in Constitutional Mutation?, Agustín José Menéndez, *European Law Journal*, vol. 20, no. 2, 2014, pp. 127-141, DOI: [10.1111/eulj.12080](https://doi.org/10.1111/eulj.12080)

Demokratiets kår og forutsetninger i Europa, John Erik Fossum, Norsk Statsvitenskapelig Tidsskrift, årgang 29, nr. 4, 2013

http://www.idunn.no/ts/nst/2013/04/demokratiets_kaar_og_forutsetninger_i_europa

Diskriminering – hva er det, og er det noe mer? Cathrine Holst, i: Raino Malnes og Dag Einar Thorsen (red.) *Demokratiet – historien og ideene*, Dreyers forlag, 2014.

<http://www.dreyersforlag.no/index.php?ID=Bok&counter=341>

EU og det norske paradoks. Grunnlovsjubileum med bismak. The EU and the Norwegian Paradox. Bicentennial of the Constitution with an Aftertaste, Erik Oddvar Eriksen i: Gudleiv Forr (red.): *1814-2014. Rødt, hvitt og blått. Norsk grunnlov, amerikansk inspirasjon, 1814-2014. Red, white and blue: Norwegian Constitution, American Inspiration*, Art Pro forlag, 2014.

European Citizenship: Mixing Nation-State and Federal Features with a Cosmopolitan Twist, Espen D. H. Olsen, *Perspectives on European Politics and Society*, 2013

Europeisk demokrati – er det mulig? Erik Oddvar Eriksen, i: Raino Malnes og Dag Einar Thorsen (red.) *Demokratiet – historien og ideene*, Dreyers forlag, 2014.

<http://www.dreyersforlag.no/index.php?ID=Bok&counter=341>

Europeisk flernivådemokrati og status for Norge, John Erik Fossum i: Harald Baldersheim og Øyvind Østerud (red.): *Det norske demokratiet i det 21. århundre*, Fagbokforlaget, 2014.

<http://fagbokforlaget.no/?isbn=9788245016147>

Grunnlov som kritisk standard, Erik Oddvar Eriksen, *Nytt Norsk Tidsskrift*, årgang 31, nr. 1, 2014.

http://www.idunn.no/ts/nnt/2014/01/grunnlov_som_kritisk_standard

Reflexive Constitutionalism in Crisis, Erik O. Eriksen i: Oliver Flügel-Martinsen, Daniel Gaus, Tanja Hitzel-Cassagnes og Franziska Martinsen (red.) *Deliberative Kritik – Kritik der Deliberation. Festschrift für Rainer Schmalz-Bruns*, VS-Verlag, 2014 http://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-658-02860-2_10

Reform, synsing og allmenninteresser, Cathrine Holst, *Nytt Norsk Tidsskrift*, årgang 31, nr. 3, 2014.

Sykkelteorien, EU og Norge. John Erik Fossum, *Nytt Norsk Tidsskrift*, årgang 31, nr. 3, 2014.

The Eurozone Crisis in Light of EU's Normativity, Erik Oddvar Eriksen i: S. Champeau mfl. (red.) *The Future of Europe: Democracy, Legitimacy and Justice after the Euro Crisis*, Rowman and Littlefield, 2014. <http://www.rowmaninternational.com/books/the-future-of-europe>

The Rise of a European Public Administration: European Capacity Building by Stealth, Jarle Trondal i: Philipp Genschel & Markus Jachtenfuchs (red.) *Beyond the Regulatory Polity?* Oxford University Press, 2014. <http://ukcatalogue.oup.com/product/9780199662821.do#>

National Symbols in Scandinavia. Documentation Report. Pål Ketil Botvar, Sunniva E. Holberg og Olaf Aagedal. KIFO Notat 1/2014

Det norske nasjonale fellesskapet. Er 17. mai en spore til integrering. Pål Ketil Botvar og Olaf Aagedal. I Gudleiv Forr (red.): *Rødt, hvitt og blått. Norge og USA. Grunnlov og frihet i 200 år*. Oslo 2014: Art Pro Forlag-

Engelsk versjon: The Norwegian National Community. Is the 17th of May a Source of Inclusion? In Gudleiv Forr (red.): *Red white and blue. Norway and USA. Constitution and Freedom in 200 years*. Oslo 2014: Art Pro Forlag

Religion og nasjonaldagsfeiring. Olaf Aagedal i Hans M. Bringeland og Nils Gilje (red): Religionen og verdigrunnlaget for samfunnet. Studier til grunnlovsjubileet 2014. Oslo 2014: Vidarforlaget
<http://www.adlibris.com/no/bok/religionen-og-verdigrunnlaget-for-samfunnet-9788279902706>

Tysk versjon: Die Religion und das Wertefundament der Gesellschaft. Studien zum 200. Jahrestag des norwegischen Grundgesetzes 2014. LIT Verlag (Berlin, Münster, Wien, Zürich, London) 2014
<http://www.lit-verlag.de/isbn/3-643-90466-9>

Politisering av religion i kommunene? En undersøkelse av religionens rolle i lokale norske feiringer.
Pål Ketil Botvar : Tidsskriftet Politik nr. 4/2014

Muntlig historieintervju med Ole Henrik Magga, Riksarkivet
<http://www.arkivverket.no/arkivverket/Privatarkiver/Samtidshistorie/Intervjuobjekter/Ole-Henrik-Magga>

Trondheim 1814 er utgitt av DKNVS - i serien *Skrifter* fra Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab.

Tidsskriftet OTTAR nr. 1/2014.

Spesialnummer av tidsskriftet *Scandinavica* 1/2015, "A Special Issue on The Norwegian Independence and Constitution of 1814". <http://www.scandinavica.net/2015-1.php>

Norges forskningsråd

Drammensveien 288
Postboks 564
1327 Lysaker

Telefon +47 22 03 70 00
Telefaks +47 22 03 70 01
post@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no

Design omslag: Design et cetera AS
Foto: Stortingets arkiv

Oslo, mars 2016

ISBN 978-82-12-03466-2 (pdf)

Publikasjonen kan lastes ned fra
www.forskningsradet.no/
publikasjoner